

Sirdaryo viloyatida asosiy kapitalga investitsiyalar

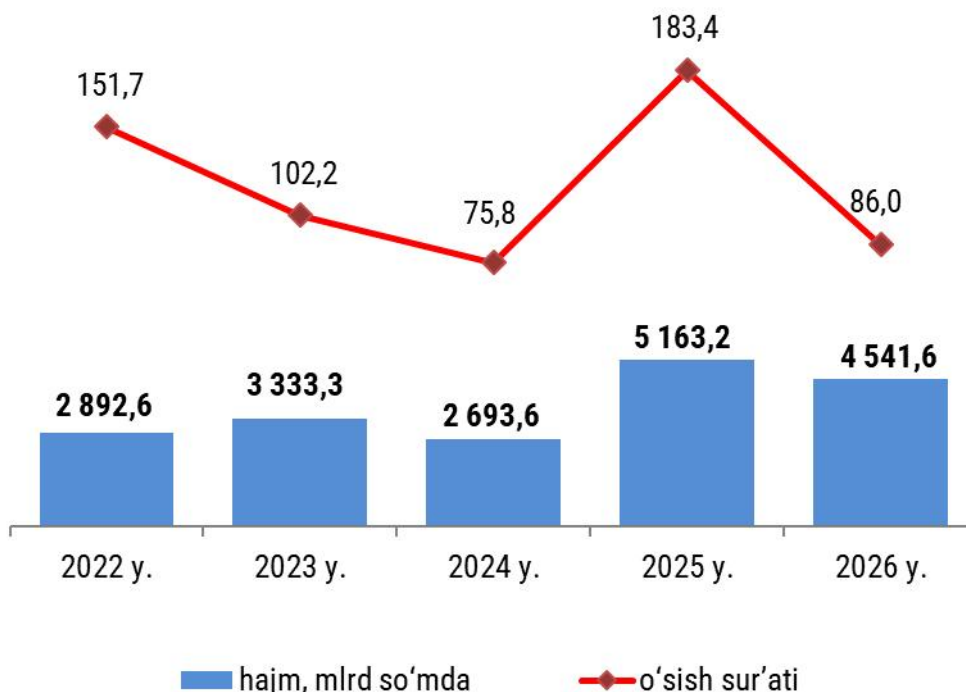
2026-yil yanvar-mart oylari uchun

- I. Barcha moliyalashtirish manbalari hisobidan asosiy kapitalga investitsiyalar
- II. Iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha asosiy kapitalga investitsiyalar
- III. Asosiy kapitalga xorijiy investitsiya va kreditlar
- IV. Ijtimoiy soha obyektlarini ishga tushirish
- V. Asosiy kapitalga investitsiyalar bo'yicha uslubiy tushuntirishlar

I. Barcha moliyalashtirish manbalari hisobidan asosiy kapitalga investitsiyalar

So'nggi besh yildagi asosiy kapitalga investitsiyalar hajmi dinamikasi shuni ko'rsatmoqdaki, u deyarli **1,8** barobarga ko'paydi, ayniqsa 2025-yilda eng katta o'sish sur'ati kuzatilib qariyb **5,2** trln so'm investitsiyalar asosiy kapitalga o'zlashtirilgan.

Asosiy kapitalga investitsiyalar dinamikasi

So'nggi besh yil ichida o'sish sur'atlarini ko'radigan bo'lsak, ular o'sib borish tendensiyasiga ega bo'lib, 2025-yilda eng yuqori o'sish sur'ati – **183,4** % kuzatilgan bo'lsa, 2024-yilda eng past ko'rsatkich qayd etilgan.

Iqtisodiyot va ijtimoiy sohani rivojlantirishga 2026-yilning yanvar-mart oylarida barcha moliyalashtirish manbalari hisobidan **4 541,6** mlrd so'm asosiy kapitalga investitsiyalar o'zlashtirildi va bu ko'rsatkich 2025-yilning mos davriga nisbatan **86,0** % ni tashkil etdi.

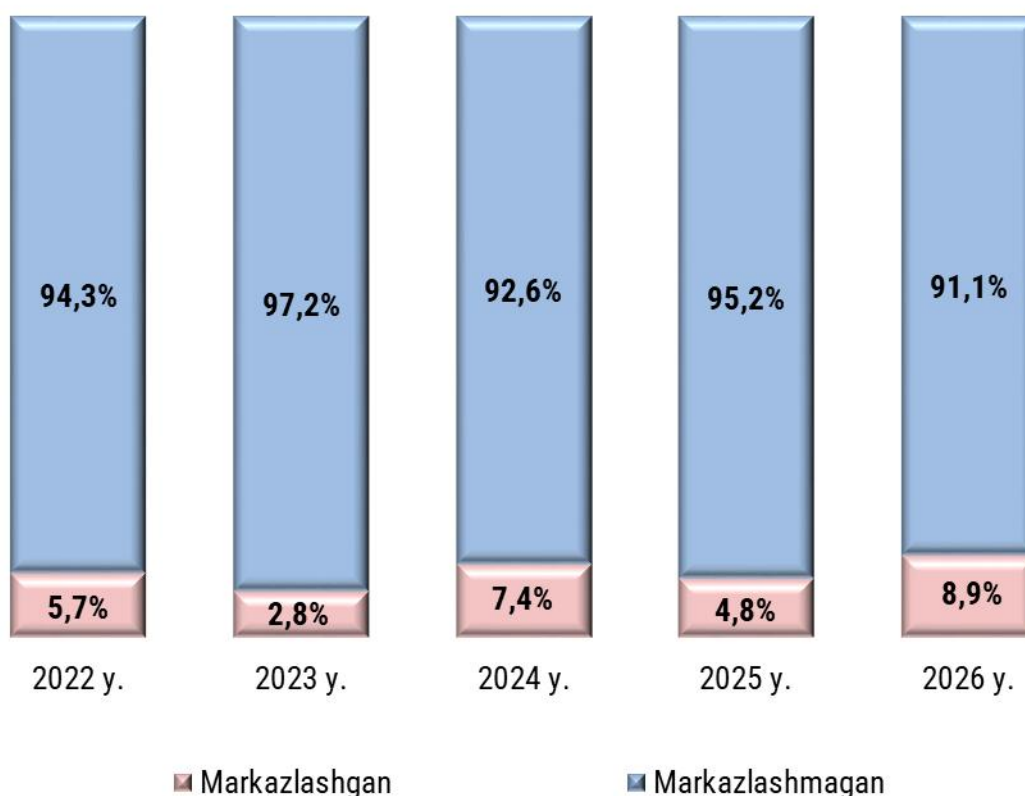

Moliyalashtirish manbalari bo'yicha asosiy kapitalga investitsiyalar

	Hajmi, mlrd so'm	o'sish sur'ati %da	umumiy hajmga nisbatan, %da	
			2025-y.	2026-y.
Jami	4 541,6	86,0	100,0	100,0
markazlashgan investitsiyalar:	403,0	160,2	4,8	8,9
respublika budjeti	203,3	158,6	2,5	4,5
Moliya vazirligi huzuridagi suv bilan ta'minlash va kanalizatsiya tizimlarini rivojlantirish jamg'armasi	9,1	53,8	0,3	0,2
Tiklanish va taraqqiyot jamg'armasi mablag'lari	59,6	-	-	1,3
<i>shu jumladan, mln.AQSh dollarida</i>	4,9	-	x	x
O'zbekiston Respublikasi kafolati ostidagi xorijiy kreditlar	131,0	123,0	2,0	2,9
<i>shu jumladan, mln.AQSh dollarida</i>	10,8	133,2	x	x
markazlashmagan investitsiyalar:	4 138,6	82,3	95,2	91,1
korxonalar mablag'lari	555,3	114,5	9,2	12,2
aholi mablag'lari	109,2	118,7	1,7	2,4
to'g'ridan-to'g'ri, boshqa va kafolatlanmagan xorijiy kreditlar	3 218,9	76,2	80,0	70,9
<i>shu jumladan, mln.AQSh dollarida</i>	264,9	83,0	x	x
<i>shundan:</i>				
<i>to'g'ridan-to'g'ri xorijiy investitsiyalar</i>	2 155,7	69,8	58,5	47,5
<i>shu jumladan, mln.AQSh dollarida</i>	177,4	76,0	x	x
tijorat banklari kreditlari va boshqa qarz mablag'lari	255,2	112,2	4,3	5,6

2026-yil yanvar-mart oylarida markazlashgan moliyalashtirish manbalari hisobidan o'zlashtirilgan investitsiyalar hajmi **403,0** mlrd so'mni tashkil etib, 2025-yilning mos davriga nisbatan **1,6** barobar ko'p investitsiyalar o'zlashtirildi. Ularning jami asosiy kapitalga investitsiyalar hajmidagi ulushi esa **8,9** % ga yetdi

Yillar bo'yicha markazlashgan va markazlashmagan moliyalashtirish manbalari hisobidan asosiy kapitalga investitsiyalar ulushi

2026-yil yanvar-mart oylarida markazlashmagan moliyalashtirish manbalari hisobidan o'zlashtirilgan investitsiyalar hajmi **4 138,6** mlrd so'mni tashkil etib, 2025-yilning mos davriga nisbatan **82,3** % ni tashkil etdi. Ularning jami asosiy kapitalga investitsiyalar hajmidagi ulushi esa **91,1** % ga yetdi.

Markazlashmagan moliyalashtirish manbalari ichida to'g'ridan-to'g'ri xorijiy investitsiya va kreditlar ulushi yuqori bo'lib, jami investitsiyalar hajmidagi ulushi **70,9** foizni yoki **3 218,9** mlrd so'mni tashkil etdi.

Shuningdek, korxonalar va aholi mablag'lari hisobidan **664,5** mlrd so'm asosiy kapitalga o'zlashtirilib jami investitsiyalar hajmidagi ulushi **14,6** foizni tashkil etdi.

**Hududlar kesimida asosiy kapitalga investitsiyalarning
moliyalashtirish manbalari bo'yicha tarkibi**

	Jami investitsiyalar, mlrd so'm	shu jumladan, moliyalashtirish manbalari bo'yicha: (jamiga nisbatan % da)						
		Respublika budjeti	Korxonalar va tashkilot	Aholi	Xorijiy investitsiya va kredit	Suv bilan ta'minlash va kanalizatsiya tizimlarini rivojlantirish jamg'armasi	Tiklanish va taraqqiyot jamg'armasi	Tijorat bank kreditlari va boshqa qarz mablag'lari
Sirdaryo viloyati	4 541,6	4,5	12,2	2,4	73,8	0,2	1,3	5,6
shaharlar								
Guliston	496,1	9,5	28,0	4,9	47,0	0,3	4,8	5,5
Shirin	161,9	-	13,9	0,7	84,8	-	0,6	-
Yangiyer	886,0	2,9	4,6	0,4	86,0	0,2	-	5,9
tumanlar								
Boyovut	378,8	9,1	8,3	2,2	76,0	-	1,2	3,2
Guliston	235,4	4,7	24,2	2,4	64,0	-	1,6	3,1
Mirzaobod	271,8	6,4	11,5	3,0	68,5	-	2,7	7,9
Oqoltin	330,9	0,4	5,6	1,2	77,1	-	0,5	15,2
Sardoba	230,5	2,1	15,5	2,2	62,7	-	0,3	17,2
Sayxunobod	326,4	6,1	4,8	3,3	77,8	1,4	2,3	4,3
Sirdaryo	953,4	3,0	17,1	3,1	74,7	-	0,4	1,7
Xovos	270,4	4,9	0,1	2,8	84,2	0,6	2,1	5,3

II. Iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha asosiy kapitalga investitsiyalar

Asosiy kapitalga investitsiyalarning iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha tarkibida ishlab chiqarish sanoati yetakchilik qilmoqda. Amalga oshirilayotgan yirik investitsiya loyihalari natijasida ushbu iqtisodiy faoliyat turida jami moliyalashtirish manbalari hisobidan **2 011,1** mlrd so'm yoki jami asosiy kapitalga kiritilgan investitsiyalarning **44,3** % o'zlashtirildi.

Iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha asosiy kapitalga o'zlashtirilgan investitsiyalar

	Hajmi, mlrd so'm	umumiy hajmga nisbatan, %da	
		2025- y.	2026- y.
Asosiy kapitalga investitsiyalar – jami	4 541,6	100,0	100,0
shu jumladan:			
qishloq, o'rmon va baliqchilik xo'jaligi	1 228,6	6,7	27,1
Axborot va aloqa	2,4	0,1	0,1
ishlab chiqarish sanoati	2 011,1	34,1	44,3
elektr energiyasi, gaz, bug' va kondensiyalangan havo	159,5	36,3	3,5
suv bilan ta'minlash, kanalizatsiya, chiqindilarni yig'ish va qayta foydalanish	61,7	0,9	1,3
Qurilish	72,3	1,1	1,6
ulgurji va chakana savdo, motorli transport vositalari va mototsikllarni ta'mirlash	213,5	2,4	4,7
tashish va saqlash	177,0	2,1	3,9
boshqarish bo'yicha faoliyat va yordamchi xizmatlar ko'rsatish	14,7	0,2	0,3
Davlat boshqaruvi va mudofaa	14,4	0,2	0,3
moliya va sug'urta faoliyati	18,3	0,3	0,4
kasbiy, ilmiy va texnik faoliyat	14,1	0,0	0,3
ta'lim	94,8	0,4	2,1
sog'liqni saqlash va ijtimoiy xizmatlar ko'rsatish	41,6	1,5	0,9
san'at, ko'ngil ochish va dam olish	38,2	2,5	0,8
turar-joy qurilishiga investitsiyalar	371,2	10,1	8,2
boshqa faoliyat turlari	8,2	1,1	0,2

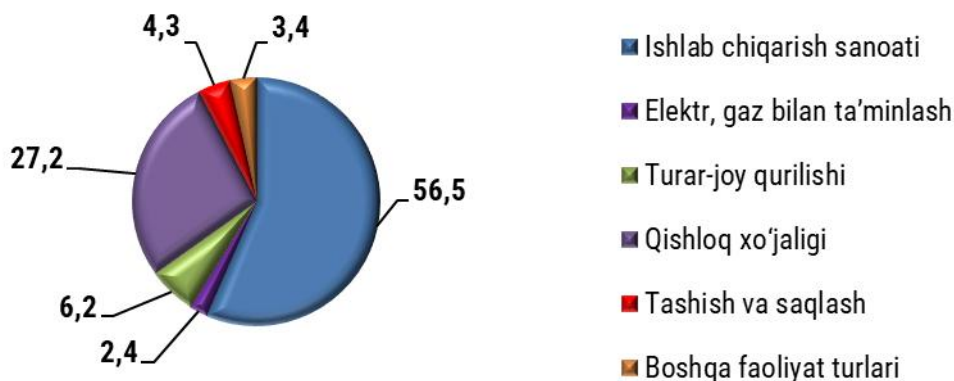
III. Asosiy kapitalga xorijiy investitsiya va kreditlar

2026-yil yanvar-mart oylarida jami asosiy kapitalga 275,7 mln dollar (3 349,9 mlrd so‘m) xorijiy investitsiya va kreditlar o‘zlashtirilgan bo‘lsa, ulardan 177,4 mln dollari (2 155,7 mlrd so‘m) yoki jami xorijiy investitsiya va kreditlarning 64,3 foizi to‘g‘ridan-to‘g‘ri xorijiy investitsiyalar hissasiga to‘g‘ri keldi.

Hududlar kesimida xorijiy investitsiya va kreditlar, mlrd so‘m

	To‘g‘ridan-to‘g‘ri xorijiy investitsiyalar	O‘z.Res. kafolati ostidagi xorijiy kreditlar	Boshqa xorijiy investitsiya va kafolatlanmagan kreditlar
Sirdaryo viloyati	2 155,7	131,0	1 063,2
shaharlar			
Guliston	73,6	1,2	158,3
Shirin	106,8	-	30,4
Yangiyer	589,3	14,7	157,9
tumanlar			
Boyovut	237,9	1,6	48,6
Guliston	79,0	10,9	60,7
Mirzaobod	169,3	-	16,8
Oqoltin	89,9	-	165,2
Sardoba	144,5	-	0,0
Sayxunobod	79,0	10,9	164,0
Sirdaryo	439,3	11,0	261,3
Xovos	147,1	80,7	-

Iqtisodiy faoliyat turlari bo‘yicha asosiy kapitalga xorijiy investitsiya va kreditlar

IV. Ijtimoiy soha obyektlarini ishga tushirish

2026-yil yanvar-mart oylarida jami **40,4** ming kv.m turar-joylar ishga tushirilib, 2025-yilning mos davriga nisbatan **127,1** % ni tashkil etdi.

Ko'rib chiqilayotgan davrda viloyat bo'yicha jami **144** ta turar-joylar ishga tushirildi, ularning **84** tasi qishloq joylar hissasiga to'g'ri keldi.

Hududlar kesimida ijtimoiy soha obyektlarini ishga tushirish

	Turar-joylar, kv.m	Ulardan: qishloq joylarda kv.m	Suv tarmog'i, km	Gaz tarmog'i, km
Sirdaryo viloyati	40 413	24 218	-	-
shaharlar				
Guliston	11 635	-	-	-
Shirin	370	-	-	-
Yangiyer	1 677	-	-	-
tumanlar				
Boyovut	1 387	1 387	-	-
Guliston	1 013	1 013	-	-
Mirzaobod	2 632	2 632	-	-
Oqoltin	886	517	-	-
Sardoba	1 085	275	-	-
Sayxunobod	3 783	2 449	-	-
Sirdaryo	14 234	14 234	-	-
Xovos	1 711	1 711	-	-

V. Asosiy kapitalga investitsiyalar bo'yicha uslubiy tushuntirishlar va metama'lumotlar

Asosiy kapitalga o'zlashtirilgan investitsiyalarga barcha turdagi qurilish ishlariga qilingan xarajatlar; asbob-uskunalarini montaj qilish bo'yicha xarajatlar; mashina, asbob-uskunalar (montaj talab etiladigan va talab etilmaydigan), transport vositalari, jihoz va xo'jalik inventarini sotib olish; boshqa kapital ishlar va xarajatlar kiradi. Asosiy kapitalga o'zlashtirilgan investitsiyalar hajmi to'g'risidagi ma'lumotlar, ilgari boshqa tashkilotlarning asosiy fondlarida hisobga olingan asbob-uskunalar, binolar va inshootlar (yoki ularning ehtiyot qismlari)ni sotib olishga qilingan xarajatlarsiz keltirilgan.

Chet el investitsiyalari – asosan kelgusida foyda olish maqsadida, O'zbekiston Respublikasi hududidagi korxonalar va tashkilotlarga kiritilgan chet el kapitali.

To'g'ridan-to'g'ri xorijiy investitsiyalar bu – korxonaga to'liq egalik qiluvchi yoki korxonalar aksionerlik kapitalining 10 % dan kam bo'lmagan qismini nazorat qiluvchi, ya'ni korxonani boshqarishda ishtirok etish huquqiga ega bo'lgan, to'g'ridan-to'g'ri xorijiy investor yuridik yoki jismoniy shaxs tomonidan kiritilgan investitsiyalar.

Barcha moliyalashtirish manbalari hisobidan asosiy kapitalga kiritilgan investitsiyalar yangi va import orqali xarid qilingan asosiy vositalarni o'z ichiga oladi. Bularga: ularning boshlang'ich qiymatini oshirishga olib keladigan yangi qurilish, kengaytirish, obyektlarni rekonstruksiya va modernizatsiya qilish uchun ketgan xarajatlar, mashinalar, asbob-uskunalar, transport vositalari, yer holatini yaxshilash uchun xarajatlar, geologik qidiruv ishlariga, asosiy podani shakllantirishga va ko'p yillik o'simliklarni o'tkazishga ketgan xarajatlar kiradi.

Mazkur ko'rsatkichga shuningdek moliyalashtirishining barcha manbalari hisobidan asosiy kapitalga o'zlashtirilgan investitsiyalar hamda texnik va hayriya yordam, "MEN" shartnomalari, ta'sisчилarning yangi asosiy vosita sifatidagi badallari, shuningdek intellektual mulkchilik obyektlariga va intellektual faoliyat mahsulotlariga investitsiyalar kiritiladi.

Sirdaryo viloyatida bajarilgan qurilish ishlari

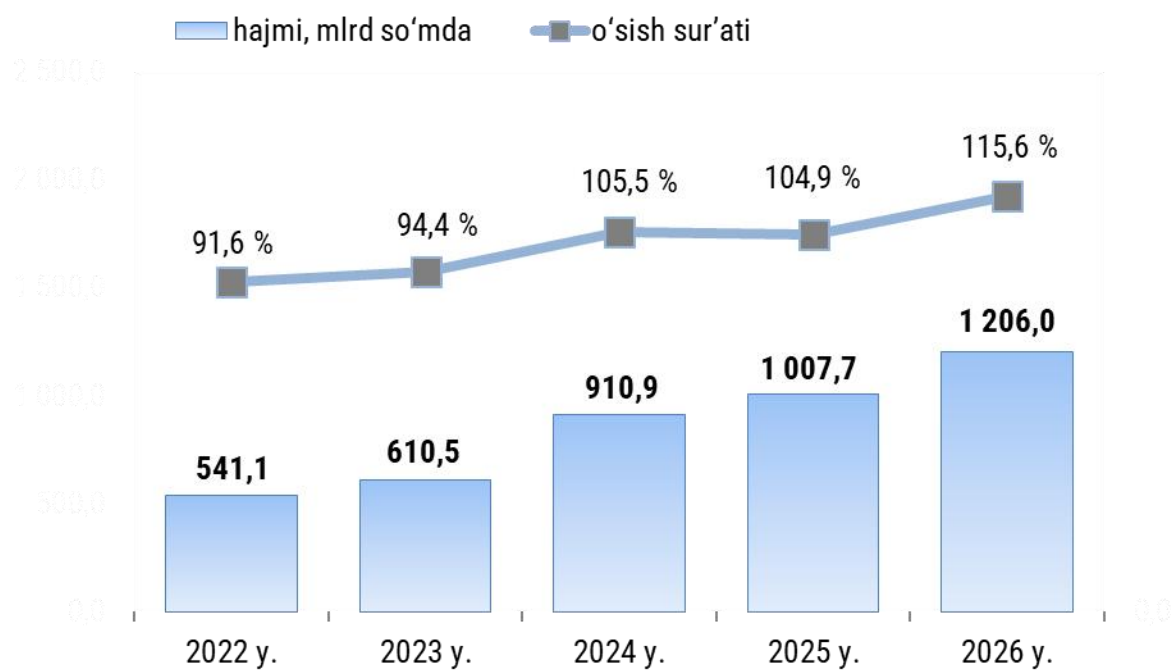
2026-yil yanvar-mart oylari uchun

- I. Jami bajarilgan qurilish ishlari
- II. Iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha qurilish ishlari
- III. Jami qurilish ishlari hajmining korxonalar turlari bo'yicha taqsimoti
- VI. Qurilish ishlari bo'yicha uslubiy tushuntirishlar

I. Jami bajarilgan qurilish ishlari

2026-yilning yanvar-mart oylarida, Sirdaryo viloyatida jami **1 206,0** mlrd so'mlik qurilish ishlari bajarilib, 2025-yilning mos davriga nisbatan **115,6 %** ni tashkil etdi.

Bajarilgan qurilish ishlari dinamikasi

2026-yilning yanvar-mart oylarida shahar va tumanlar kesimida tahlil qilinganda Mirzaobod tumani (**299,1** mlrd so'm), Guliston shahri (**222,0** mlrd so'm) va Sirdaryo tumanida (**86,2** mlrd so'm) qurilish ishlarining yuqori hajmi qayd etildi.

Shahar va tumanlar kesimida qurilish ishlari hajmi va o‘sish sur‘ati

	Hajm, mlrd so‘m	O‘sish sur‘ati, %
Sirdaryo viloyati *	1 206,0	115,6
Guliston sh.	222,0	116,0
Shirin sh.	38,2	122,7
Yangiyer sh.	56,5	118,6
Boyovut	24,9	115,7
Guliston	48,2	107,8
Mirzaobod	299,1	115,0
Oqoltin	21,1	116,9
Sardoba	54,5	116,1
Sayxunobod	44,2	117,2
Sirdaryo	86,2	116,1
Xovos	40,8	116,0

* Viloyat umumiy ko‘rsatkichida hududlarga taqsimlanmagan hajmni hisobga olgan holda.

Mavzuga doir ko‘rsatkichlar:

[Qurilish ishlari hajmi \(oylik\)](#)

[Qurilish ishlari hajmi \(yillik\)](#)

II. Iqtisodiy faoliyat turlari bo‘yicha qurilish ishlari

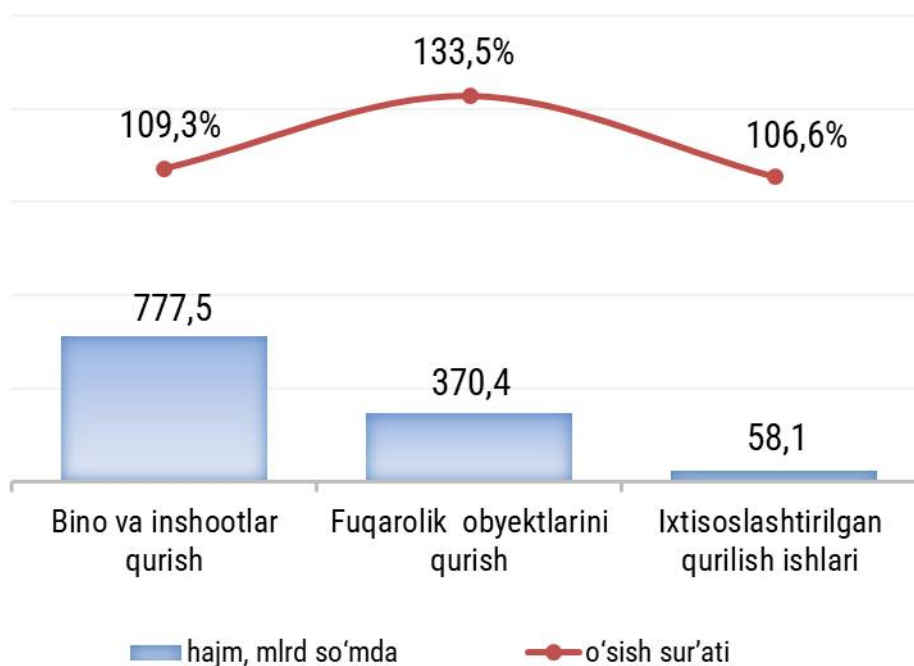
2026-yilning yanvar-mart oylarida Sirdaryo viloyatida bajarilgan qurilish ishlarining iqtisodiy faoliyat turlari bo‘yicha taqsimlanishi quyidagicha:

- binolar va inshootlar qurish yo‘nalishi **64,5%** ulushni tashkil etib, 2025-yilning mos davriga nisbatan **109,3%** ni tashkil etdi;

- fuqarolik obyektlarini qurish yo‘nalishi **30,7%** ulushni tashkil etib, 2025-yilning mos davriga nisbatan **133,5%** ni tashkil etdi;

- ixtisoslashtirilgan qurilish ishlari yo‘nalishi **4,8%** ulushni va 2025-yilning mos davriga nisbatan **106,6%** ni tashkil etdi.

Iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha qurilish ishlari o'sish sur'ati va hajmi

Bino va inshootlar qurilishining asosiy ko'rsatkichlari

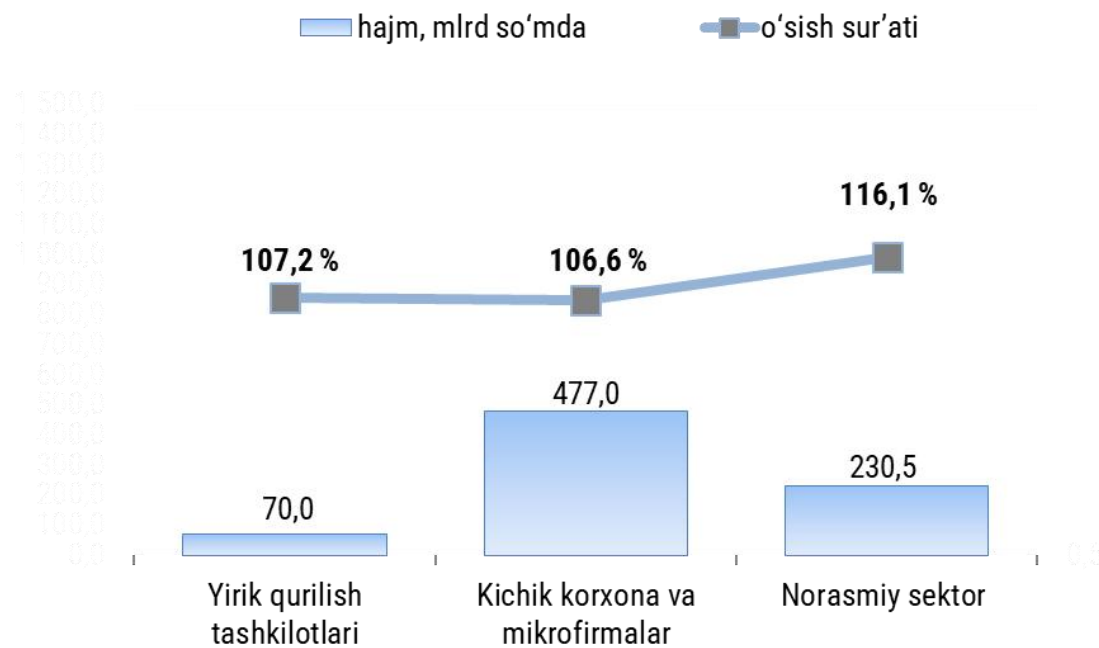
Amaldagi statistik kuzatuv shakllarida 2015-yilning 1-yanvaridan boshlab, "O'zbekiston Respublikasi iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha mahsulot (mahsulot, ish, xizmat)lar statistik tasniflagichi (MST)"ga muvofiq "Qurilish faoliyati bo'yicha o'z kuchi bilan bajarilgan qurilish ishlari hajmi" ko'rsatkichi qo'llaniladi.

Bino va inshootlarni qurish bo'yicha qurilish ishlari tarkibida yirik qurilish tashkilotlari tomonidan bajarilgan qurilish ishlari ulushi **9,0%** ni tashkil etib, 2025-yilning mos davridagi ko'rsatkichga nisbatan **0,2%** ga kamaydi.

Ushbu faoliyat turida kichik korxonalar va mikrofirmalar hissasiga to'g'ri kelgan ulush 2025-yilning mos davriga nisbatan **1,5%** ga kamayib **61,3%** ni tashkil etdi.

Norasmiy sektorning ulushi esa 2025-yilning mos davriga nisbatan **1,7%** ga ko'payib **29,7%** ni tashkil etdi.

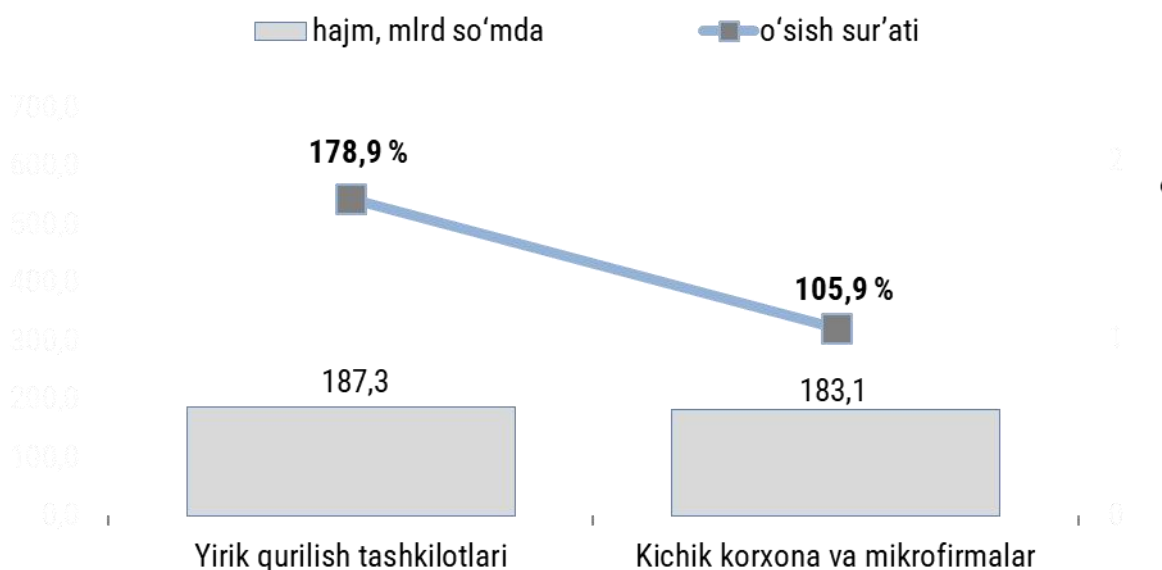
Bino va inshootlar qurilishining hajmi va o'sish sur'ati

Fuqarolik obyektlari qurilishining asosiy ko'rsatkichlari

Fuqarolik obyektlarini qurish bo'yicha yirik qurilish tashkilotlari tomonidan bajarilgan qurilish ishlari hajmining ulushi **50,6%** ni tashkil etdi va 2025-yilning mos davriga nisbatan **12,8%** ga ko'paydi. Shuningdek, kichik korxonalar va mikrofirmalar hissasiga to'g'ri kelgan ulush 2025-yilning mos davriga nisbatan **12,8%** ga kamayib **49,4%** ni tashkil etdi.

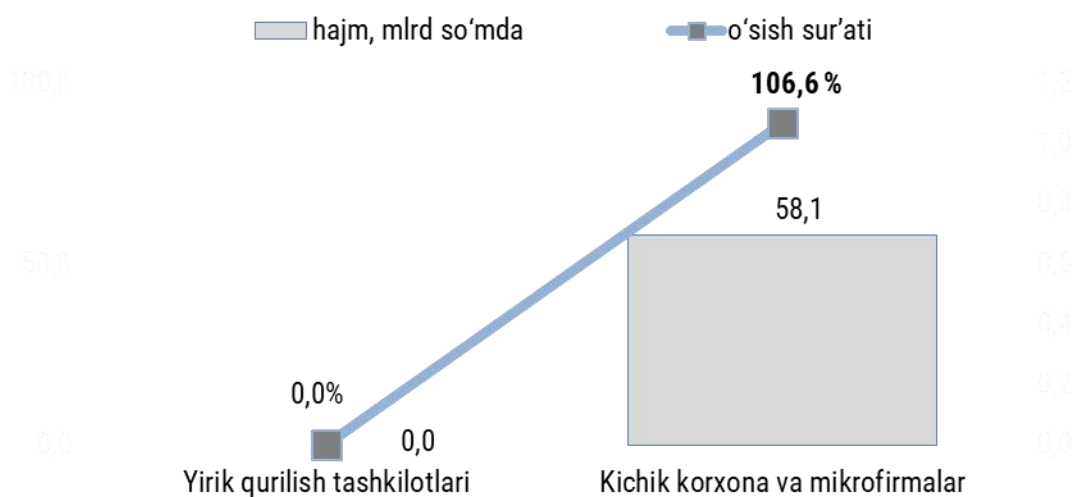
Fuqarolik obyektlari qurilishining hajmi va o'sish sur'ati

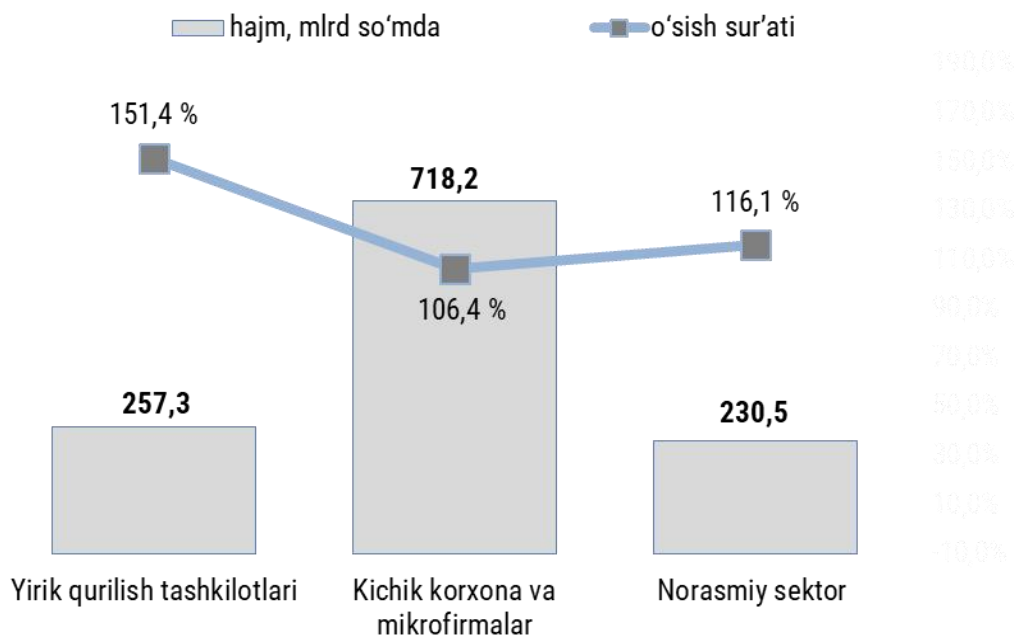
Ixtisoslashtirilgan qurilish ishlarining asosiy ko'rsatkichlari

Ixtisoslashtirilgan qurilish ishlari tarkibida kichik korxonalar va mikrofirmalar hissasiga to'g'ri keladi.

Korxonalar turlari bo'yicha ixtisoslashtirilgan qurilish ishlari hajmi va o'sish sur'ati

III. Jami qurilish ishlari hajmining korxonalar turlari bo'yicha taqsimoti va o'sish

Yirik qurilish tashkilotlari tomonidan 2026-yilning yanvar-mart oylarida bajarilgan qurilish ishlari hajmi **257,3** mlrd soʻmni tashkil etdi. Koʻrib chiqilayotgan davrda qurilish ishlari hajmi 2025-yilning mos davriga nisbatan **151,4** % ni va ularning umumiy hajmdagi ulushi **5,0** % ga koʻpayib **21,3** % ni tashkil etdi.

2026-yilning yanvar-mart oylarida kichik korxonalar va mikrofirmalar tomonidan bajarilgan qurilish ishlari hissasiga jami qurilish ishlari hajmining **59,6** % ga toʻgʻri kelib, 2025-yilning mos davriga nisbatan **5,1** % ga kamaydi. Shuningdek, ular hissasiga toʻgʻri kelgan qurilish ishlari hajmi 2025-yilning mos davriga nisbatan **106,4** % ni tashkil etgan holda **718,2** mlrd soʻm miqdorida qayd etildi.

**Shahar va tumanlar kesimida korxonalar turlari boʻyicha
bajarilgan qurilish ishlari**

	Hajm, mlrd soʻm			Oʻsish surʼati, % da		
	Yirik	Kichik va mikrofirma	Norasmiy sektor	Yirik	Kichik va mikrofirma	Norasmiy sektor
Sirdaryo viloyati *	257,3	718,2	230,5	151,4	106,4	116,1
Guliston sh.	0,3	196,7	25,0	4,4	122,4	107,7
Shirin sh.	23,5	13,6	1,1	149,1	94,0	126,9
Yangiyer sh.	-	52,6	3,9	-	117,1	143,6
Boyovut	2,9	17,1	4,9	181,2	111,4	106,7
Guliston	21,9	23,0	3,3	90,9	129,6	115,7
Mirzaobod	111,7	181,2	6,2	247,4	85,0	367,5
Oqoltin	3,1	15,2	2,8	155,1	101,2	269,8
Sardoba	33,1	18,3	3,1	121,6	107,2	116,9
Sayxunobod	2,3	33,5	8,4	140,3	101,5	273,4
Sirdaryo	10,7	46,5	29,0	81,3	142,1	102,2
Xovos	7,5	28,3	5,0	125,0	114,0	115,0

Norasmiy sektorda qurilish ishlarining ulushi **19,1** % ni yoki **230,5** mlrd soʻmni tashkil etib, 2025-yilning mos davriga nisbatan **116,1** % ni tashkil etdi. Shundan **151,0** mlrd soʻmi yakka tartibdagi uy-joy qurilishiga toʻgʻri kelib, 2025-yilning mos davriga nisbatan **118,8** % ni, jismoniy shaxslar tomonidan noturar-joylar qurilishi **1,9** mlrd soʻmni, yakka tartibdagi turar-joylarni taʼmirlash ishlari **77,6** mlrd soʻmni yoki oʻtgan yilning mos davriga nisbatan **111,6** % ni tashkil etdi.

IV. Qurilish ishlari uslubiy tushuntirishlar va metama'lumotlar

Qurilish ishlari – bino va inshootlarni barpo etish, qayta tiklash, kengaytirish, kapital va joriy ta'mirlash ishlari majmuasi sifatida qurilish ishlab chiqarishining natijasidir.

Qurilish ishlari qiymatiga qurilish uchastkalarining o'zlashtirish ishlari rejasini tuzish va tayyorlash, suv ta'minoti, issiqlik, kanalizatsiya, poydevorlarni o'rnatish, devorlarni ko'tarish, bino konstruksiyalarini montaj qilishning sanitar-texnika ishlari, boshqa pudrat ishlari (ishga tushirish va sozlash, gidroyuvish ishlari, yer qatlamini ochish, texnik-madaniy ishlar va boshqalar) kiritiladi.

Qurilish ishlarining statistik hisobi hisobot davrining amaldagi narxlarida, qo'shilgan qiymat solig'ini qo'shmagan holda, to'lov muddatidan qat'i nazar, hisobot davrida haqiqatda bajarilgan hajm bo'yicha amalga oshiriladi.

Qurilish ishlari hajmi bo'yicha statistik ma'lumotlar quyidagilar asosida shakllantiriladi:

- a) qurilish faoliyatini olib boruvchi yuridik shaxslarning statistika hisobotlari (oylik, yillik);
- b) kichik korxonalar va mikrofirmalar faoliyatining choraklik tanlanma kuzatuv natijalari;
- d) jismoniy shaxslar tomonidan yakka tartibdagi uy-joy va noturar-joy obyektlar qurilishi monitoringi bilan shug'ullanuvchi Davlat kadastrlari palatasining Qoraqalpog'iston Respublikasi boshqarmasi statistika hisobotlari;
- e) foydalanishga topshirilgan yakka tartibdagi uy-joylarni tanlama statistik kuzatuv ma'lumotlari;
- f) yakka tartibdagi uy-joylarni xo'jalik usuli bilan ta'mirlash hajmini statistik baholash.